



Konkurences padome

# **Kopīgu piedāvājumu iesniegšana iepirkumos jeb “joint bidding” vadlīnijas**

Rīga  
2024

## SATURS

Ievads.....	2
1. KONKURENCES TIESĪBU APSVĒRUMI .....	4
1.1. VAI VIENOŠANĀ IESAISTĪTIE TIRGUS DALĪBNIKĒKI IR KONKURENTI?..	4
1.2. JA VIENOŠANĀ IESAISTĪTIE TIRGUS DALĪBNIKĒKI IR KONKURENTI ....	6
1.3. INFORMĀCIJAS APMAIŅA .....	8
2. ATĻAUTAS VIENOŠANĀS .....	10
3. AIZLIEGTAS VIENOŠANĀS .....	11
4. PAŠNOVĒRTĒJUMA RĪKS .....	13

## IEVADS

1. Saskaņā ar Konkurences likuma (turpmāk – KL) 11. panta pirmās daļas 5. punktu, *"ir aizliegta un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, **izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šā piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci"**.*
2. Paļaujoties uz iepriekš minēto izņēmumu, tirgus dalībnieki bieži vien mēdz vienoties par kopīga piedāvājuma iesniegšanu iepirkumā, piemēram, apvienojoties pilnsabiedrībā. Tomēr Konkurences padomes (turpmāk – KP) pieredzē šo vienošanos dalībnieki pirms to noslēgšanas nereti nav izvērtējuši, vai konkrētā vienošanās gadījumā nav tāda, kuras mērķis varētu būt klasificēts kā *"kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci"* un kura ar minēto KL pantu ir aizliegta.
3. Praksē vienošanās par kopīga piedāvājuma iesniegšanu iepirkumā nepārkāps KL 11. panta pirmajā daļā noteikto vienošanās aizliegumu sekojošajos apstākļos: (i) ja vienošanās iesaistītie tirgus dalībnieki nebūtu spējīgi izpildīt iepirkuma prasības individuāli vai (ii) ja konkrētā vienošanās ļauj pusēm iesniegt piedāvājumu, kas ir konkurētspējīgāks par piedāvājumiem, ko tās būtu iesniegušas atsevišķi, piemēram, cenu vai kvalitātes ziņā, un ja patērētājiem un līgumslēdzējam sniegtais labums pārsniedz vienošanās radītos konkurences ierobežojumus. Abos gadījumos tirgus dalībniekam šis novērtējums jāveic pirms lēmums par kopīga piedāvājuma iesniegšanas nepieciešamību tiek pieņemts.
4. Ņemot vērā, ka viena no KP prioritātēm ir tirgus dalībnieku izglītošana par brīvu un godīgu konkurenci, ar šīm vadlīnijām KP vēlas veicināt tirgus dalībnieku izpratni par to:
  - kādus apstākļus jāņem vērā, izvērtējot, vai kopīga piedāvājuma iesniegšana iepirkumā ir/nav atļauta;
  - kādi ir nosacījumi, lai kopīga piedāvājuma iesniegšana iepirkumā nepārkāptu KL noteikto vienošanās aizliegumu;
  - kādos apstākļos kopīga piedāvājuma iesniegšana iepirkumā ir aizliegta.
5. KP uzsver, ka tirgus dalībniekiem ir pienākums katram neatkarīgi izvērtēt, vai konkrēta vienošanās nepārkāpj KL, kas vienošanās par kopīga piedāvājuma iesniegšanu iepirkumā gadījumā nozīmē izvērtēt, vai šī vienošanās ir objektīvi pamatota. Tāpat šīs vadlīnijas būs noderīgs rīks pasūtītājiem, lai izvērtētu, vai ar kopīga piedāvājuma iesniegšanu tirgus dalībnieki nav nepamatoti sašaurinājuši konkurenci iepirkumā. Vadlīnijas vienlīdz attiecas gan uz publiskiem, gan privātiem iepirkumiem.
6. Vadlīniju pielikumā ir apkopoti piemēri no Latvijas un citu Eiropas Savienības

(turpmāk – ES) un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (turpmāk – EBTA) valstu konkurences iestāžu un tiesu prakses, kuros apsvēta kopīgu piedāvājumu iesniegšana iepirkumos.<sup>1</sup> Šie piemēri sniedz noderīgu ieskatu tajā, kā konkurences iestādes un tiesas ir vērtējušas iepriekš minētos jautājumus praksē. Vienlaikus, jāatceras, ka katra situācija ir jāvērtē ņemot vērā tās individuālos faktiskos apstākļus.<sup>2</sup> Jautājumu vai neskaidrību gadījumā, KP aicina vērsties pie juridiskās palīdzības sniedzēja vai izmantot iespēju **konsultēties ar KP**.

### **Svarīgi!**

Pat ja kopīga piedāvājuma iesniegšana iepirkumā ir atļauta, ņemot vērā šajās vadlīnijās norādīto, apvienības dalībnieki var būt konkurenti attiecībā uz citiem līgumiem vai citās biznesa sfērās. Tātad to sadarbība nedrīkst pārsniegt konkrētā iepirkuma tvērumu.

---

<sup>1</sup> KL 11. pants izriet no Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta. Attiecīgi, arī citas konkurences iestādes ES piemēro vienošanās aizliegumus, kas ir līdzvērtīgi KL 11. pantā noteiktajam. Tāpat arī EBTA valstis, izvērtējot konkurences tiesību jautājumus, ņem vērā ES konkurences regulējumu.

<sup>2</sup> Piemēram, attiecībā uz kopīgu piedāvājumu iesniegšanu lauksaimniecības nozarē, KP norāda, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (turpmāk - Regula 1308/2013) IV daļā Konkurences tiesības ir noteikti izņēmumi Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1.daļas piemērošanai ražotāju organizācijām, lauksaimnieku, lauksaimnieku apvienību nolīgumiem un lauksaimnieku un citu tirgus dalībnieku horizontālām un vertikālām vienošanās, kas nepieciešamas kopējās lauksaimniecības politikas mērķu sasniegšanai. Attiecīgi, attiecībā uz lauksaimniekiem, izvērtējot to iesniegtos kopīgos piedāvājumus šo vadlīniju kontekstā, jāņem vērā arī Regulā 1308/2013 noteiktie atvieglojumi attiecībā uz konkurences tiesību piemērošanu.

## 1. KONKURENCES TIESĪBU APSVĒRUMI

- 7 Mērķis, atļaujot kopīgu piedāvājumu iesniegšanu iepirkumos, ir veicināt uzņēmēju dalību iepirkumos, kuros tie citādāk nespētu kvalificēties. Tā kā šie uzņēmumi tādējādi nav potenciāli konkurenti konkrētā iepirkumā, kopīga piedāvājuma iesniegšana nav uzskatāma par konkurences ierobežojumu KL 11. panta izpratnē. Šis apgalvojums attiecas gan uz uzņēmumiem, kuri sniedz dažādus pakalpojumus, kas ir savstarpēji papildinoši viena iepirkuma ietvaros, gan uz gadījumiem, kad iesaistītie uzņēmumi, lai gan visi darbojas vienos un tajos pašos tirgos, tomēr nevar izpildīt līgumu atsevišķi, piemēram, tā apjoma vai sarežģītības dēļ.
- 8 Vienlaikus, personu apvienības starp tirgus dalībniekiem, kuri ir ekonomiski, finansiāli un tehniski spējīgi pildīt līgumsaistības patstāvīgi, no konkurences tiesību viedokļa nav atļautas. Tirgus dalībnieku savstarpēja konkurence iepirkumos nodrošina, ka pasūtītājs un patērētāji saņem visizdevīgāko cenas un kvalitātes piedāvājumu. Savukārt, ja divi vai vairāki tirgus dalībnieki vienojas iesniegt kopīgu piedāvājumu, lai gan būtu varējuši konkrētajā iepirkumā piedalīties arī individuāli, parasti saņemtais piedāvājums būs dārgāks vai zemākas kvalitātes nekā tas būtu bijis normālas konkurences apstākļos. Ja apvienības ietvaros nenotiek vienošanās dalībnieku resursu integrācija, t.i., vienošanās ietvaros tās dalībnieki kopīgi pārdod pasūtītājam savas individuālās preces vai pakalpojumus, taču kopīgi nosakot tiem cenu, lielākoties šādas vienošanās jau pēc sava mērķa būs konkurenci ierobežojošas. Tātad KP nav jāizvērtē vienošanās sekas konkrētajā tirgū, lai tā varētu konstatēt, ka KL 11. pantā noteiktais vienošanās aizliegums ir ticis pārkāpts.<sup>3</sup>
- 9 Šajās vadlīnijās skaidroti pamatprincipi, kas jāņem vērā visiem tirgus dalībniekiem, apsverot kopīga piedāvājuma iesniegšanu iepirkumā. Vienlaikus, KP uzsver, ka tā katru situāciju vērtē individuāli, ņemot vērā konkrētā gadījuma specifiskos apstākļus.









### 1.1. VAI VIENOŠANĀ IESAISTĪTIE TIRGUS DALĪBNIKI IR KONKURENTI?

- 10 Ņemot vērā iepriekš minēto, primārais jautājums, vērtējot, vai kopīga piedāvājuma iesniegšana iepirkumā ir/nav atļauta, ir, **vai vienošanā iesaistītie tirgus dalībnieki būtu varējuši iepirkuma prasības izpildīt individuāli, un tādēļ ir faktiski vai potenciāli konkurenti.**<sup>4</sup>

<sup>3</sup> *Joint bidding* ir tikai viens no iepirkumu manipulācijas veidiem. Plašāka informācija par karteljiem iepirkumos, t.sk. dažādām aizliegtu vienošanās shēmām, kuras pretendenti mēdz pielietot iepirkumu procedūrās, pieejama KP izveidotajā [Signālsarakstā](#).

<sup>4</sup> Jāņem vērā, ka KL 11. panta pirmajā daļā noteiktais vienošanās aizliegums attiecas tikai uz vienošanās starp neatkarīgiem tirgus dalībniekiem. Ja tirgus dalībniekam vai vairākiem tirgus dalībniekiem kopā ir izšķiroša ietekme pār vienu tirgus dalībnieku vai vairākiem citiem tirgus dalībniekiem, tad visus tirgus dalībniekus var uzskatīt par vienu tirgus dalībnieku (KL 1. panta 9. punkts). Attiecīgi, pat ja vairāki vienam tirgus dalībniekam piederoši uzņēmumi var izpildīt konkrēta iepirkuma prasības, tie nav konkurenti KL izpratnē, un KL 11. panta pirmajā daļā noteiktais vienošanās aizliegums uz tiem neattiecas.

11 Vērtējums par to, vai tirgus dalībnieki var piedalīties iepirkumā katrs atsevišķi, pirmkārt, ir atkarīgs no iepirkuma nolikuma prasībām. Vienlaikus, KP saprot, ka formāla atbilstība iepirkuma prasībām automātiski nenozīmē, ka tirgus dalībnieks būtu spējis neatkarīgi izpildīt iepirkuma rezultātā noslēgto līgumu, piemēram, ja daļa tā kapacitātes jau ir noslogota citur. Tādēļ KP vērtē reālo situāciju, vai tirgus dalībnieks konkrētajā situācijā spētu individuāli izpildīt līgumu, kas ir iepirkuma priekšmets, ņemot vērā tādus apstākļus, kā:

-  ekspertīze/specializācija;
-  pieredze;
-  piekļuve darbiniekiem, zināšanām un iekārtām;
-  spēja nodrošināt nepieciešamo kvalitāti;
-  spēja laicīgi piegādāt iepirkumā noteiktās preces vai pakalpojumus;
-  finanšu resursi (lai veiktu līguma izpildei nepieciešamās investīcijas);
-  citi esošie vai plānotie līgumi;<sup>5</sup>
-  vai līgums paredz atteikuma tiesības kapacitātes trūkuma dēļ.

### Praksē:

- ja apvienības dalībnieks iepriekš ir iesniedzis individuālu piedāvājumu iepirkumā, tā tiks uzskatīta par pazīmi, ka šis dalībnieks var iesniegt individuālu piedāvājumu arī citā iepirkumā par to pašu vai līdzīgu priekšmetu, ja vien nav bijušas objektīvas izmaiņas šī dalībnieka darbībā, kas ietekmē tā spēju piedalīties konkrētajā iepirkumā;
- ja tirgus dalībniekam nav nepieciešamās kapacitātes līguma izpildei, bet tas varētu šo kapacitāti īsā laika periodā paplašināt līdz nepieciešamajam līmenim, tas var tikt uzskatīts par potenciālu konkurentu iepirkumā;
- vispārīgo vienošanos gadījumā<sup>6</sup> tirgus dalībnieka kapacitāte jāvērtē tajā brīdī, kad vispārīgā vienošanās tiek noslēgta;
- ja iepirkumā ir iespējams iesniegt piedāvājumus par līguma daļām, tirgus dalībnieki, kuri ir spējīgi iesniegt piedāvājumu par vienu vai

<sup>5</sup> Citi plānotie līgumi tiks ņemti vērā tikai tad, ja tie ir pietiekami konkrēti, t.i., tirgus dalībnieks var pierādīt, ka līgums tiks noslēgts tuvākajā laikā.

<sup>6</sup> Vispārīgā vienošanās ir tāda vienošanās starp vienu vai vairākiem pasūtītājiem un vienu vai vairākiem piegādātājiem, kuras mērķis ir noteikt un raksturot attiecīgā laikposmā slēdzamos iepirkuma līgumus un paredzēt noteikumus, saskaņā ar kuriem tie tiks slēgti (īpaši attiecībā uz cenām un, ja nepieciešams, paredzēto daudzumu) (Publisko iepirkuma likuma 1. panta 33. punkts).

vairākām daļām, bet, iespējams, ne par visu iepirkuma aptverto līgumu, tāpat ir uzskatāmi par konkurentiem šajā iepirkumā;

→ iepirkumos, kuros ir pirmskvalifikācijas atlase, tikai tie tirgus dalībnieki, kuri iztur šo atlasu, tiek uzskatīti par konkurentiem.


- 12 Uzņēmumam ir jāizvērtē tā **objektīvā spēja** izpildīt līgumu patstāvīgi, ņemot vērā iepriekš minētos kritērijus. Tas, vai uzņēmums vēlas izpildīt līgumu patstāvīgi, nav būtiski.


### Svarīgi!


Novērtējumu, ka tirgus dalībnieks nevar patstāvīgi piedalīties iepirkumā, jāveic pirms vienošanās par kopīga piedāvājuma iesniegšanu, un savstarpējā vienošanās par sadarbību konkrētajā iepirkumā būtu vēlams paskaidrot, kurus iepirkuma priekšmeta aspektus katrs vienošanās dalībnieks nav spējīgs izpildīt. Šāda novērtējuma neesamība, savukārt, var liecināt, ka vienošanai nav bijis attaisnojoša pamata.


## 1.2. JA VIENOŠANĀ IESAISTĪTIE TIRGUS DALĪBNIKI IR KONKURENTI

- 13 Ja vienošanās iesaistītie tirgus dalībnieki ir faktiski vai potenciāli konkurenti, t.i., katrs no tiem būtu spējīgs iepirkumā piedalīties arī atsevišķi, kopīga piedāvājuma iesniegšana būs atļauta tikai tad, ja izpildīsies KL 11. panta otrās daļas nosacījumi, t.i., vienošanās:

 **veicina preču ražošanas vai realizācijas uzlabošanu vai ekonomisko attīstību.** Tas var izpausties kā zemākas cenas, labāka kvalitāte, plašāka izvēle vai ātrāka to produktu vai pakalpojumu realizācija, uz kuriem attiecas uzaicinājums iesniegt piedāvājumus;

 **rada labumu patērētājiem.** Lai nodrošinātu atbilstību KL 11. panta otrās daļas nosacījumiem, nepietiks ar to, ka vienošanās radītā efektivitāte rada labumu tās dalībniekiem;

 **neuzliek attiecīgajiem tirgus dalībniekiem ierobežojumus, kuri nav nepieciešami minēto mērķu sasniegšanai.** Apvienības dalībniekiem jāspēj pierādīt, ka sadarbība ir tikai tik plaša, cik nepieciešams konkrētās efektivitātes realizēšanai, un ka tie nebūtu spējuši panākt šos uzlabojumus citā, mazāk konkurenci ierobežojošā, veidā;

 **nedod iespēju likvidēt konkurenci ievērojamā konkrētā tirgus daļā.** Pat ja sadarbības rezultāts būs konkurētspējīgāks piedāvājums, tā netiks atļauta, ja dalībnieku tirgus daļas nozīmē, ka rezultātā tiktu likvidēta konkurence ievērojamā konkrētā tirgus daļā.

- 14 Lai veiktu iepriekš minēto novērtējumu, nepieciešams apsvērt konkrētās situācijas apstākļus, piemēram, pušu stāvokli konkrētajā tirgū, pārējo iepirkuma dalībnieku skaitu un stāvokli tirgū, vienošanās saturu, ietvertos produktus vai pakalpojumus un tirgus apstākļus.
- 15 Situācija, kad KL 11. panta otrās daļas kritēriji varētu tikt izpildīti, piemēram, varētu būt, ja iepirkuma nolikums paredz priekšroku pretendentiem, kas spēj piegādāt plašāku preču vai pakalpojumu klāstu. Ja iepriekšējā pieredze rāda, ka, lai gan tirgus dalībnieks ir spējīgs kvalificēties iepirkumam individuāli, iepriekš tas līdzīgos iepirkumos nav uzvarējis šī konkrētā kritērija dēļ, būtu pieļaujams, ka tas iepirkumā iesniedz kopīgu piedāvājumu ar citu tirgus dalībnieku, kurš atrodas līdzīgā situācijā, jo šajā gadījumā minēto darbību rezultāts visticamāk būtu konkurences pieaugums konkrētajā iepirkumā. Taču arī šajā situācijā rūpīgi jāizvērtē vienošanās atbilstība katram no KL 11. panta otrajā daļā minētajiem kritērijiem.
- 16 Ja iepirkumā ir iespējams iesniegt piedāvājumus par līguma daļām, tirgus dalībniekiem, kuri individuāli ir spējīgi iesniegt piedāvājumu par vienu vai vairākām daļām, bet vēlas sadarboties, lai iesniegtu piedāvājumu par visu iepirkuma aptverto līgumu, arī būs jāpierāda, ka šāda kopīga piedāvājuma iesniegšana izpilda KL 11. panta otrās daļas kritērijus.

**Svarīgi!**

Tas, ka vienošanās atbilst KL 11. panta otrās daļas kritērijiem, jāpierāda vienošanās dalībniekiem.



### 1.3. INFORMĀCIJAS APMAIŅA

- 17 Visbeidzot, vērtējot, vai kopīga piedāvājuma iesniegšana iepirkumā ir/nav atļauta, **jāapsver arī informācijas apmaiņas apjoms**. Piemēram, ja tirgus dalībnieki, kuri ir konkurenti, dalās ar komerciāli sensitīvu informāciju, tas pats par sevi var būt konkurences tiesību pārkāpums.
- 18 Komerciāli sensitīva informācija ir jebkura informācija, kas var ietekmēt konkurenta rīcību vai stratēģiju tirgū. Tā var būt informācija, kas satur datus gan par pagātņi, esošo situāciju vai nākotni. Par šādu informāciju pamatā tiek uzskatīta informācija par:
- cenām vai cenas veidošanas noteikumiem (t. sk. informācija par atlaidēm), cenu stratēģiju, plānotajām cenām, cenu izmaiņām (paaugstināšana/pazemināšana) utt.;
  - pārdošanas apjomiem (t. sk. tirgus daļām), pārdošanas teritoriju, mārketinga un izplatīšanas stratēģiju, tirgus kanāliem, klientiem, pārdošanas noteikumiem utt.;
  - piedāvājumiem, aktuālajiem vai plānotajiem iepirkumiem (t. sk. informācija par dalību (arī nepiedalīšanos), piedāvājuma līgumcena, piedāvājumā ietvertie nosacījumi utt.);
  - specifiskiem piegādātājiem, iepirkuma apjomu, iepirkuma cenu, iepirkuma noteikumiem utt.;
  - izmaksu struktūru, peļņas robežām, ražošanas kapacitāti, investīcijām ražošanas kapacitātē, utilizācijas kapacitāti/jaudas izmantošanu utt.
- 19 Informācija, kas parasti nav uzskatāma par komerciāli sensitīvu:
- tā nav attiecināma uz kādu no konkurences parametriem (neatklāj informāciju par tirgus dalībnieka konkurētspēju);
  - tā ir publiski pieejama vai, lai to izmantotu, nav jāiegulda ievērojami resursi informācijas apkopošanā;
  - tā nav individualizēta (no tās nevar identificēt informāciju par atsevišķu tirgus dalībnieku);
  - tā ir vēsturiska (vismaz vecāka par gadu);
  - tāda informācija, kas ir zaudējusi savu aktualitāti citādā veidā (piemēram, biznesa plāns, no kura īstenošanas tirgus dalībnieks ir atteicies).
- 20 *Joint bidding* kontekstā, tirgus dalībnieki savā starpā drīkst dalīties tikai ar tādu komerciāli sensitīvu informāciju, kas ir nepieciešama kopīga piedāvājuma iesniegšanai un līguma izpildei. Vienlaikus ir nepieciešams ierobežot šīs informācijas saņēmējus. Ja uzņēmums ir nonācis pie secinājuma, ka tas nav spējīgs piedalīties iepirkumā individuāli, ņemot vērā šajās vadlīnijās norādīto, tas drīkst šo faktu atklāt potenciāliem sadarbības partneriem, taču to komunikācijai vajadzētu būt tikai par konkrētajiem apstākļiem, kas nozīmē,

ka individuāla dalība konkrētajā iepirkumā nav iespējama, ar mērķi atrast piemērotu sadarbības partneri. Abiem tirgus dalībniekiem būtu arī jāierobežo šīs informācijas saņēmēji, izpaužot informāciju tikai tām personām, kam ir nepieciešamība to zināt (piemēram, personas, kuras katrā uzņēmumā ir atbildīgas par dalību iepirkumos).

- 21 Plašāka informācija par tirgus dalībnieku apmaiņu ar komerciāli sensitīvu informāciju pieejama KP izstrādātajā informatīvajā materiālā **Konkurences padomes vadlīnijās asociācijām un to biedriem par Konkurences likuma 11. pantā minētā aizlieguma ievērošanu.**

## 2. ATĻAUTAS VIENOŠANĀS

22 Ņemot vērā iepriekš minēto, kopīga piedāvājuma iesniegšana iepirkumā nepārkāps KL noteikto vienošanās aizliegumu, ja:

- **vienošanā iesaistītie tirgus dalībnieki nebūtu spējīgi izpildīt iepirkuma prasības individuāli**, t. sk. paplašināt savu kapacitāti līdz nepieciešamajam līmenim. Tā kā šie tirgus dalībnieki tādējādi nav faktiski vai potenciāli konkurenti iepirkuma procedūrā, to vienošanās nav uzskatāma par konkurences ierobežojumu.

### Svarīgi!

Ja tirgus dalībnieks nespēj izpildīt iepirkuma prasības, tam būtu jāmeklē sadarbības partneris, kas arī nespēj kvalificēties šim iepirkumam individuāli. Kopīga piedāvājuma iesniegšana kopā ar tirgus dalībnieku, kurš būtu spējis kvalificēties iepirkumam pats, nav atļauta. Svarīgi arī, lai visi vienošanā iesaistītie tirgus dalībnieki būtu nepieciešami līguma izpildei, un iepirkumā nevarētu kvalificēties, piemēram, kāda šo tirgus dalībnieku apakšgrupa;<sup>7</sup>

### vai

- **vienošanās izpilda KL 11. panta otrās daļas kritērijus.** Pēc būtības, šie kritēriji var tikt izpildīti, ja kopīga dalība iepirkumā ļauj pusēm iesniegt piedāvājumu, kas ir konkurētspējīgāks par piedāvājumiem, ko tās būtu iesniegušas atsevišķi, piemēram, cenu vai kvalitātes ziņā, un ja patērētājiem un līgumslēdzējam sniegtais labums pārsniedz radītos konkurences ierobežojumus. Vienošanās dalībniekiem jāspēj pierādīt, ka sadarbība ir tikai tik plaša, cik nepieciešams konkrētās efektivitātes realizēšanai, un ka tie nebūtu spējuši panākt šos uzlabojumus citā, mazāk konkurenci ierobežojošā, veidā. Tāpat tiem jāspēj pierādīt, ka vienošanās rezultātā netiks likvidēta konkurence ievērojamā tirgus daļā.
- **Abās iepriekš minētajās situācijās, vienošanās dalībniekiem jāierobežo apmaiņa ar komerciāli sensitīvu informāciju.** Vienošanās dalībnieki savā starpā drīkst dalīties tikai ar tādu komerciāli sensitīvu informāciju, kas ir nepieciešama piedāvājuma iesniegšanai un līguma izpildei, kā arī ir nepieciešams ierobežot šīs informācijas saņēmējus.

<sup>7</sup> Ja apvienības dalībnieks nepiedalās līguma izpildē, bet arī nebūtu bijis spējīgs iesniegt piedāvājumu atsevišķi, konkurence iepirkumā var netikt ierobežota, taču šajā situācijā jāpievērš uzmanība tam, vai šis dalībnieks nav bez vajadzības saņēmis citu dalībnieku komerciāli sensitīvu informāciju.

### 3. AIZLIEGTAS VIENOŠANĀS

23 Turpretim vienošanās par kopīga piedāvājuma iesniegšanu iepirkumā būs aizliegta, ja tā:

- **ir noslēgta starp tirgus dalībniekiem, kuri būtu varējuši piedalīties iepirkumā arī atsevišķi, un tādēļ ir konkurenti.** Tirgus dalībnieki tiks uzskatīti par konkurentiem arī ja:

- iepirkumā ir iespēja iesniegt piedāvājumus par atsevišķām līguma daļām (lotēm) un tirgus dalībnieki ir spējīgi individuāli izpildīt kaut vai vienu šī līguma daļu

vai

- tirgus dalībniekiem nav nepieciešamās kapacitātes līguma izpildei, bet tie reālistiski varētu šo kapacitāti īsā laika periodā paplašināt līdz nepieciešamajam līmenim;

- **ir noslēgta starp vairāk tirgus dalībniekiem nekā nepieciešams.** Ja apvienībā ir vairāk dalībnieku nekā faktiski nepieciešams, tie, iespējams, būtu varējuši iesniegt atsevišķu piedāvājumu, vai nu apvienojoties savā starpā, vai ar kādu citu tirgus dalībnieku. Šajā situācijā arī pastāv risks, ka kāds tirgus dalībnieks bez vajadzības ir saņēmis citu tirgus dalībnieku komerciāli sensitīvu informāciju, kas pats par sevi var būt konkurences tiesību pārkāpums;

**un**

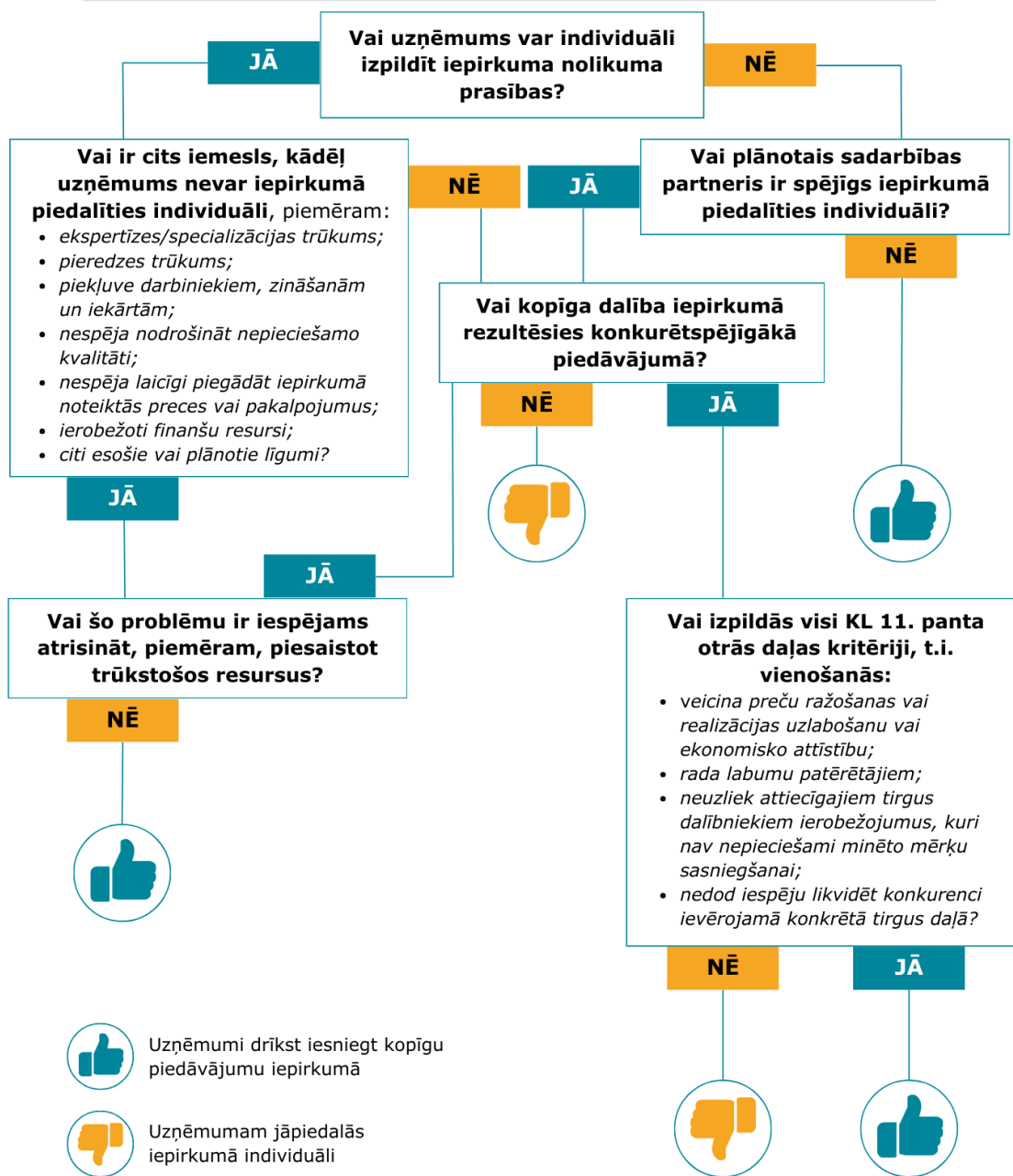
- **nesniedz labumu pasūtītājam/patērētājiem.** Šāda vienošanās neizpildīs KL 11. panta otrās daļas kritērijus, kas ir vienīgā situācija, kad vienošanās par kopīga piedāvājuma iesniegšanu starp konkurentiem ir atļauta. Vēlme palielināt savas iespējas uzvarēt iepirkumā neattaisno nepieciešamību ar kādu apvienoties, ja vien šādas apvienošanās rezultātā netiek iesniegts konkurētspējīgāks piedāvājums, kas sniedz labumu arī pasūtītājam/patērētājiem. Pat ja kopīga piedāvājuma iesniegšana rezultētos pasūtītājam izdevīgākā piedāvājumā, tā netiks atļauta, ja netiks izpildīti citi KL 11. panta otrās daļas kritēriji (obligāta vajadzība un konkurences nelikvidēšana).

24 Tāpat vienošanās par kopīga piedāvājuma iesniegšanu iepirkumā būs aizliegta, ja **pastāv citi pierādījumi** (sarakste u.c.) par to, ka vienošanās mērķis bija kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

- 25 Iepriekš minētajos apstākļos, vienošanās par kopīga piedāvājuma iesniegšanu iepirkumā var rezultēties cenu noteikšanā un/vai tirgus sadalē starp konkurentiem. **Maksimālais sods par šādiem pārkāpumiem ir līdz 10% no tirgus dalībnieku pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram** (bet ne mazāk kā 700 *euro* katram).

## 4. PAŠNOVĒRTĒJUMA RĪKS

Vai kopīga piedāvājuma iesniegšana iepirkumā ir atļauta?



### Svarīgi!

Veicot šo novērtējumu, tirgus dalībniekiem savā starpā drīkst dalīties tikai ar tādu komerciāli sensitīvu informāciju, kas ir nepieciešama kopīga piedāvājuma iesniegšanai un līguma izpildei, kā arī ir nepieciešams ierobežot šīs informācijas saņēmējus.

# **PIELIKUMS**

# KONKURENCES IESTĀŽU UN TIESU PRAKSE

## LATVIJA

### Ceļu būves kartelis (2023. gads)<sup>8</sup>

- 1 Lietā Nr. KL\2.2-3\21\9 *Par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu publisko iepirkumu ceļu būvniecības jomas Latvijas Republikas teritorijā tirgū*, KP konstatēja, ka vairāki ceļu būves nozares dalībnieki bija savstarpēji apsprieduši iepirkumu sadali, saskaņojuši savu savstarpējo rīcību par dalību iepirkumos, kā arī apmainījušies ar komerciāli sensitīvu informāciju. Vienā gadījumā saistībā ar ceļu būves darbiem uz autoceļa A4 lietas dalībnieki Akciju sabiedrība "A.C.B." (turpmāk – A.C.B.) un Akciju sabiedrība "Ceļu pārvalde" (turpmāk – Ceļu pārvalde) savstarpēji vienojās, ka Ceļu pārvalde šajā iepirkumā piedalīsies kā ģenerāluzņēmējs, savukārt A.C.B. būs Ceļu pārvaldes apakšuzņēmējs. Kā iemesls tika minēts tas, ka Ceļu pārvalde nespēja šim iepirkumam kvalificēties individuāli, jo Ceļu pārvaldē nestrādāja atbilstošas kvalifikācijas speciālists – atbildīgais būvdarbu vadītājs.
- 2 KP konstatēja, ka, ja Ceļu pārvalde nespēja kvalificēties konkrētajam iepirkumam individuāli, tai būtu vajadzējis kā apakšuzņēmēju piesaistīt kādu citu maza vai vidēja izmēra uzņēmumu, kurš arī nespēja individuāli kvalificēties šim iepirkumam, un, šādā veidā apvienojot savus resursus, palielināt pretendentu skaitu iepirkumā. Savukārt lietā netika iegūti pierādījumi tam, ka A.C.B. nebūtu spējusi kvalificēties šim iepirkumam individuāli. Vienlaikus, Ceļu pārvalde netika iesniegusi KP nekādus pierādījumus, ka sadarbība ar citu uzņēmumu, kurš individuāli nespēja kvalificēties konkrētajam iepirkumam, būtu tikusi meklēta vai pat apsvērta. Tāpat KP viedoklī pirms lēmuma pieņemšanas par sadarbības partnera meklēšanu kopīga piedāvājuma iesniegšanai Ceļu pārvaldei būtu bijis jāapsver, vai tā trūkstošo resursu – būvdarbu vadītāju – nebūtu spējīga piesaistīt pati, piemēram, pieņemot darbā personu ar attiecīgo kvalifikāciju, taču Ceļu pārvalde netika KP iesniegusi nekādus pierādījumus, ka šāda iespēja tika apsvērta.

### Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana ar autobusiem (2023. gads)<sup>9</sup>

- 3 Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Autotransporta direkcija" 2019. gada jūlijā izsludināja iepirkumu par sabiedriskā transporta pakalpojumu

<sup>8</sup> Lēmums lietā Nr. KL\2.2-3\21\9 pieejams vietnē

[https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/01062023\\_KP\\_Lemums\\_2\\_2\\_3\\_21\\_9\\_Publiskojamā%20versija.pdf](https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/01062023_KP_Lemums_2_2_3_21_9_Publiskojamā%20versija.pdf)

<sup>9</sup> Lēmums lietā Nr. KL\2.2-3\21\1 pieejams vietnē

[https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/KP\\_Lemums\\_2\\_2\\_3\\_21\\_1\\_Publiskojamā\\_versija.pdf](https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/KP_Lemums_2_2_3_21_1_Publiskojamā_versija.pdf)



nodrošināšanu reģionālas nozīmes maršrutos ar autobusiem līdz 2030. gadam. Iepirkums tika izsludināts par sabiedriskā transporta pakalpojuma sniegšanu maršrutu tīkla daļās (lotēs), kur jāapkalpo 65 milj. kilometru gadā. Iepirkumā kopējais maršrutu tīkls tika sadalīts 16 daļās jeb lotēs ar apjomu no 2,5 līdz 6 milj. kilometru gadā katrā lotē. Vienlaikus iepirkuma nolikums noteica tirgus dalībnieku pakalpojuma apjoma ierobežojumus, ko viens pretendents maksimāli var iegūt konkursā, t.i., ne vairāk kā 15 milj. kilometru gadā.

- 4 KP lietas Nr. KL\2.2-3\21\1 *Par Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu* izpētē konstatēja, ka Akciju sabiedrība "Liepājas autobusu parks" (turpmāk – LAP), SIA "Latvijas Sabiedriskais Autobuss" (turpmāk – LSA) un Akciju sabiedrība "Nordeka" (turpmāk – Nordeka), lai katrs iepirkumā spētu iegūt pakalpojuma sniegšanas tiesības maršrutos maksimāli pietuvināti noteiktajai robežai – 15 milj. kilometru gadā –, savstarpēji apmainījās ar komerciāli sensitīvu informāciju ne tikai par lotu (to daļu) sadali, bet arī par dalības nosacījumiem iepirkumos, vienojoties, piemēram, par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkrētā lotē, kā arī par piedalīšanās formu iepirkumā – individuāli vai veidojot apvienības, tādējādi savstarpēji sadalot vienas lotes kilometrus lietas dalībnieku starpā.
- 5 KP viedoklī, ja LAP, LSA un Nordeka iemesls kopīgu piedāvājumu iesniegšanai par konkrētām lotēm būtu bijusi, piemēram, nespēja izpildīt kvalifikācijas prasības un attiecīgi piedalīties, nevis lietas dalībnieku starpā pastāvošā karteļa vienošanās, tad LAP, LSA un Nordeka visa veida saziņā (tostarp iekšējā) tas būtu ne tikai pieminēts, bet arī tieši un nepārprotami vairākkārt norādīts, savukārt, lietā iegūtajos pierādījumos šāda informācija netika konstatēta. Tā vietā, lai argumentēti norādītu uz nolikumā izvirzītajām prasībām, kuras individuāli nespētu izpildīt un tādēļ bijis nepieciešams veidot apvienības, par pamatojumu apvienību izveidei minēti tādi vispārīgi iemesli kā *"veikt tos pašus maršrutus", "es paprasīju, vai viņiem [Nordeka] ir interese, jo viņi Pierīgā nav pārstāvēti", "Izskanēja, ko katrs gribēja - Mēs pieteicāmies uz lielajiem autobusiem, partneri arī kaut kā pielāgojās", "saglabā esošos maršrutus, reisu, ko viņi apkalpo" un "meklējām partneri, kurš paņems citu daļu, kurā pirms tam nebija mūsējie"*.
- 6 Tāpat KP konstatēja, ka komerciāli sensitīvas informācijas apmaiņa notikusi par visu lotu (to daļu) sadali un visu trīs lietas dalībnieku starpā nevis, piemēram, divatā, ja kopīga dalība plānota, diviem lietas dalībniekiem veidojot apvienību, vai individuālas piedalīšanās gadījumā – vispār nebūtu notikusi komunikācija ar pārējiem lietas dalībniekiem par tā brīža ieplānoto uzvarētāju un/vai to, ka kāds lietas dalībnieks neiesniegs savu pretendenta piedāvājumu jeb nepiedalīsies konkrētā lotē (tās daļā).

## PS "Latroad" (2014. gads)<sup>10</sup>

- 7 AS „VCI”, SIA „Projekts 3”, SIA „PRO VIA”, SIA „Pk 19+93” un AS „Ceļu inženieri” bija nodibinājuši Pilnsabiedrību "Latroad" (turpmāk – Latroad), lai kopīgi piedalītos iepirkumos. Latroad līgumā tās biedri paredzēja veikt kopīgu komercdarbību, par mērķi nosakot *"biedru sadarbību, pilnsabiedrības vārdā kopīgi piedaloties ERAF un Kohēzijas fondu finansētajos Latvijas Republikas Satiksmes ministrijas un Latvijas Republikas 9 lielāko pilsētu (Rīgas, Daugavpils, Liepājas, Jelgavas, Jūrmalas, Ventspils, Rēzeknes, Valmieras, Jēkabpils) infrastruktūras attīstības projektu projektēšanas, projektu vadības un būvuzraudzības iepirkumu konkursos un citos projektēšanas, projektu vadības un būvuzraudzības iepirkumos, ciktāl biedri iepirkumu konkursu prasību vai tiem trūkstošās kapacitātes dēļ nevar piedalīties minētajos iepirkumu konkursos individuāli"*. Jāņem vērā, ka šis mērķis pilnsabiedrības līgumā vairākkārt tika mainīts, un oriģinālais pilnsabiedrības līgums nenoteica, ka tas attiecas tikai uz iepirkumiem, kuros biedri nespēj piedalīties individuāli.
- 8 Pilnsabiedrības līgums arī aizliedza pilnsabiedrības biedram bez pārējo biedru piekrišanas:
- slēgt darījumus līguma noteiktajā komercdarbības sfērā ne savā, ne citas personas labā;
  - būt personiski atbildīgam biedram citā personālsabiedrībā, kas veica tādu pašu komercdarbību kā noteikts pilnsabiedrības līgumā.
- 9 Ja kāds pilnsabiedrības biedrs pārkāpa šos noteikumus, pilnsabiedrībai bija tiesības pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai attiecīgo darījumu atzīšanu par tādiem, kas noslēgti pilnsabiedrības vārdā, un gūtā ienākuma vai prasījuma tiesību uz to nodošanu pilnsabiedrībai.
- 10 Lietā Nr.1509/10/03.02./7 *Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 3.punktā noteikto aizliegumu pārkāpumiem AS „VCI”, SIA „Projekts 3”, SIA „PRO VIA”, SIA „Pk 19+93” un AS „Ceļu inženieri” darbībās* KP norādīja, ka tirgus dalībnieki ir atbildīgi gan par pilnsabiedrības līgumā ietvertajiem nosacījumiem un to atbilstību konkurences tiesībām, gan šo nosacījumu piemērošanu. Dibinot Latroad, tās biedri konkurences kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu neparedzēja kā tās mērķi, tomēr konkrētajos apstākļos tieši šāds mērķis (tirgus sadale) izrietēja no pilnsabiedrības līgumā ietvertajiem nosacījumiem un to piemērošanas.
- 11 KP konstatēja, ka pilnsabiedrības līgums paredzēja tirgus sadali pēc pircēja (pakalpojuma pasūtītāja) un finansējuma avota, nosakot, ka konkrētu pasūtītāju iepirkumos, kuri tiek finansēti no ERAF un Kohēzijas fonda, piedalīsies Latroad nevis tās biedri, aizliedzot tajos piedalīties atsevišķiem Latroad biedriem bez pārējo biedru piekrišanas, kā arī būt personīgi atbildīgam biedram citā personālsabiedrībā, kas veic tādu pašu komercdarbību, bez pārējo biedru piekrišanas. Praksē, Latroad biedri vienojās par piedalīšanos arī

<sup>10</sup> KP lēmums (2011): <https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/9i1fewp2z61.pdf>. Administratīvās apgabaltiesas lēmums (2013): <https://www.tiesas.lv/nolemumi/pdf/134471.pdf>. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta lēmums (2014): [https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/e02-68\\_20111.pdf](https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/e02-68_20111.pdf).

tādos publiskajos iepirkumos, kuros atbilstoši pilnsabiedrības līgumam Latroad nebija paredzēts piedalīties, un atsevišķi biedri individuāli piedalījās iepirkumos, kuros, saskaņā ar pilnsabiedrības līgumu, bija paredzēts piedalīties Latroad (kas KP viedoklī liecināja, ka arī ārpus Latroad tās biedri spēj piedalīties pasūtītāju iepirkumos, kuri tiek finansēti no ERAF un Kohēzijas fonda). Visbeidzot, KP ieguva pierādījumus par tirgus sadali, Latroad biedriem vienojoties par darbu apjomu un to izpildītājiem konkrētos iepirkumos.

- 12 KP uzskatīja, ka pilnsabiedrības dalībnieku pieredze, veikto darbu apjoms un uzņēmumu kapacitāte neliecināja, ka tie pilnsabiedrības līgumā minēto pasūtītāju iepirkumos attiecīgajā jomā nespētu piedalīties individuāli. Ievērojamā skaitā iepirkumu Latroad biedri bija vienojušies, ka vairāk nekā 90% no darba apjoma veiks tikai viens vai divi biedri. Arī praksē (uzvarētajos iepirkumos) daļā gadījumu darbus pilnā apjomā apņēmas veikt viens Latroad biedrs.
- 13 Lai spētu īstenot pilnsabiedrības līgumā paredzēto sadarbību, Latroad biedri arī apmainījās ar komerciāli sensitīvu informāciju.
- 14 Konkurences padome konstatēja, ka iepriekšminētā Latroad biedru rīcība pārkāpa KL 11. panta pirmās daļas aizliegumu. Uz konkrēto gadījumu nebija attiecināms KL 11. panta pirmās daļas 5.punktā paredzētais izņēmums, jo *"tāda vienošanās nedrīkst tieši vai netieši saturēt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.-7.punktā noteiktos ierobežojumus. Tas, ka konkurenti noslēguši Pilnsabiedrības līgumu, kas nav slepens, un iespējams pasūtītājiem bija zināms, neizslēdz to, ka ir aizliegts vienoties par tirgus sadali un informācijas apmaiņu."*<sup>11</sup>
- 15 Šis KP lēmums tika pārsūdzēts Administratīvajā apgabaltiesā (2013. gads) un vēlāk arī Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā (2014. gads).
- 16 Administratīvā apgabaltiesa prasību noraidīja, norādot, ka līgums paredzēja tirgus sadali pēc pircēja (pasūtītāja) un finansējuma avota, kas nav pieļaujams, ja vien šāda vienošanās nav slēgta ar mērķi piedalīties tādos iepirkumos, kuriem tirgus dalībnieki katrs atsevišķi nespēj kvalificēties. Šajā gadījumā nekas oriģinālajā pilnsabiedrības līgumā neliecināja par to, ka pilnsabiedrības biedri būtu vēlējušies vienoties par dalību tikai tādos iepirkumos, kur tie atsevišķi nespēj kvalificēties. Tāpat arī iegūtā informācija par pilnsabiedrības biedru iepriekšējo trīs gadu pieredzi, lielākajiem noslēgtajiem līgumiem publiskajos iepirkumos, veikto darbu apjomu, uzņēmumu kapacitāti, kā arī piedāvājumos paredzēto darbinieku noslodzi neliecināja, ka tie individuāli nevarēja piedalīties lielākajā daļā no apskatītajiem iepirkumiem. Tieši pretēji, pilnsabiedrības biedri pēc līguma noslēgšanas arī atsevišķi piedalījās iepirkumos, kuri finansēti no ERAF vai Kohēzijas fonda. To, ka konkrētajos iepirkumos pilnsabiedrības biedri varēja piedalīties individuāli, apliecināja arī to vienošanās par darbu izpildes sadalījumu (skat. iepriekš). Visi šie pierādījumi kopumā apstiprināja, ka pilnsabiedrības biedriem nebija nepieciešamības visiem kopīgi iesniegt

---

<sup>11</sup> KP lēmums, 4.4. punkts.

piedāvājumu, un vienošanās par kopīgu dalību iepirkumā bija formāla. Tiesa tādēļ konstatēja, ka pilnsabiedrības biedri saskaņoja rīcību, vienojoties par kopīgu dalību iepirkumos, kuros tie bija spējīgi kvalificēties atsevišķi, tādējādi mērķtiecīgi ierobežojot konkurenci un vienojoties par tirgus sadali.

- 17 Arī Augstākā tiesa kasācijas prasību noraidīja, norādot, ka, lai gan personām ir tiesības vienoties par kopīgu dalību publiskajos iepirkumos, t. sk. pilnsabiedrības formā, ja pilnsabiedrības biedri būtībā sadala tirgu pēc pircēja, nevis patiesi kopdarbojas pasūtījuma izpildē, tas var būt pamats konstatēt aizliegtu vienošanos KL 11. panta pirmās daļas izpratnē. Ir būtiski katrā konkrētajā gadījumā izvērtēt vienošanās ekonomisko pamatu, ņemot vērā ne tikai apstākļus, kurus var secināt no formālās vienošanās dokumentācijas, bet arī faktisko vienošanās izpildi. Augstākā tiesa norādīja, ka mērķis, atļaujot kopīgu piedāvājumu iesniegšanu iepirkumos, bija veicināt mazo un vidējo uzņēmēju iesaistīšanos, kuri citādāk nespētu šiem iepirkumiem kvalificēties. Savukārt, personu apvienības starp tirgus dalībniekiem, kuri katrs ir ekonomiski, finansiāli un tehniski spējīgi pildīt līgumsaistības patstāvīgi, nav pieļaujamas.

## CITAS VALSTIS<sup>12</sup>

### LIETUVA (2020. gads)<sup>13</sup>

- 18 2016. gadā Lietuvas konkurences uzraugs uzsāka izmeklēšanu divu uzņēmumu, UAB Irdaiva un AB Panevezio statybos trestas (turpmāk – AB PST) dalībā publiskajos iepirkumos par ēku renovāciju un modernizāciju, jo tai radās aizdomas par Lietuvas Konkurences likuma pārkāpumiem.
- 19 Lietuvas konkurences uzraugs konstatēja, ka iepirkumos, kuros UAB Irdaiva un AB PST iesniedza kopīgus piedāvājumus, abi uzņēmumi katrs atsevišķi atbilda iepirkumos izvirzītajām prasībām, līdz ar to šiem uzņēmumiem nebija pamata apvienoties, jo apvienošanās būtība ir tāda, ka pretendents viens pats nekvalificējas iepirkuma prasībām, tāpēc tam ir nepieciešams apvienoties ar kādu, kurš spēj izpildīt tās specifiskās iepirkuma prasības, kuras pirmajam pretendents trūkst.
- 20 Šis Lietuvas konkurences uzrauga lēmums tika pārsūdzēts Viļņas reģiona Administratīvajā tiesā (2018. gada lēmums) un vēlāk arī Lietuvas Augstākajā administratīvajā tiesā (2020. gada lēmums). Abas tiesas piekrita Lietuvas konkurences uzrauga secinājumiem.
- 21 Kā iemeslu lēmuma pārsūdzēšanai UAB Irdaiva minēja to, ka Lietuvas konkurences uzrauga secinājums, ka uzņēmumi būtu varējuši konkrētajos iepirkumos piedalīties arī atsevišķi, bija balstīts tikai uz diviem apstākļiem:

<sup>12</sup> Informācija par citu valstu pieņemtajiem lēmumiem iegūta no publiski pieejamās informācijas par tiem. Attiecīgi, norādītā informācija var nebūt pilnīga un ir iekļauta šajās vadlīnijās informatīvos nolūkos, lai ilustrētu, kādos apstākļos kopīga piedāvājuma iesniegšana iepirkumā var tikt uzskatīta par konkurences tiesību pārkāpumu.

<sup>13</sup> Preses relīze: <https://kt.gov.lt/en/news/supreme-administrative-court-of-lithuania-construction-companies-restricted-competition-in-public-procurement-through-joint-bidding>. Augstākās administratīvās tiesas lēmums (lietuviešu valodā): <https://kt.gov.lt/lt/dokumentai/teismo-sprendimas/id.394>.

- abu uzņēmumu atbilstību minimālajām kvalifikācijas prasībām;
  - statistikas rādītājiem par piedalīšanos līdzīga izmēra projektos.
- 22 UAB Irdaiva ieskatā, Lietuvas konkurences uzraugam tā vietā būtu bijis jāizvērtē katra uzņēmuma spēja veikt visus būvdarbus, kas bija iepirkumu priekšmets (ieskaitot speciālo zināšanu nepieciešamību katrā iepirkumā, darbinieku skaitu, būvdarbu apjomu utt.). UAB Irdaiva iesniedza savu ekspertu vērtējumu, kas norādīja, ka UAB Irdaiva nebūtu bijusi spējīga izpildīt vairākus no izvērtētajiem iepirkumiem. Abi uzņēmumi arī norādīja, ka iepriekšēja pieredze lielu projektu izpildē, ņemot vērā šo iepirkumu specifiku, neattiecas secinājumus, ka UAB Irdaiva un AB PST būtu varējuši piedalīties atsevišķi arī šajos iepirkumos.
- 23 Lietuvas konkurences uzraugs uzskatīja, ka, ņemot vērā konkrēto būvdarbu specifiku, kas atbilda to būvdarbu specifikai, kurus UAB Irdaiva un AB PST bija veikuši iepriekš, tiem bija reālas iespējas piedalīties šajos iepirkumos atsevišķi vienam no otra vai nu pilnīgi neatkarīgi, vai arī piesaistot tādus uzņēmumus, kuriem citādāk nebūtu bijusi iespēja piedalīties šajos iepirkumos, tādā veidā neierobežojot konkurenci. Piemēram, UAB Irdaiva savos paskaidrojumos uzsvēra, ka darbinieku trūkums tai būtu kavējis neatkarīgi veikt jebkuru no 24 iepirkumiem, kurā tā iesniedza kopīgu piedāvājumu ar AB PST. Taču UAB Irdaiva varēja piesaistīt apakšuzņēmējus, kas ir mazie vai vidējie uzņēmumi, un kuru kapacitāte neļauj tiem piedalīties šādos iepirkumos, jo tie neatbilst kvalifikācijas prasībām. Tā ir izplatīta prakse būvniecībā, un iepirkumos, kuros piedalījās UAB Irdaiva un AB PST, citi iepirkumu pretendenti savos piedāvājumos bija norādījuši, ka ir piesaistījuši apakšuzņēmējus. Arī iepirkumu nosacījumi bija pretimnākoši pretendentiem – tie paredzēja pretendentu iespēju norādītos apakšuzņēmējus aizstāt ar citiem, kas atbilst iepirkuma nosacījumiem, par to informējot pasūtītāju un noslēdzot līgumu par apakšuzņēmēju nomaiņu.
- 24 Lietuvas konkurences uzraugs arī norādīja, ka novērtējumam, ka UAB Irdaiva nevar patstāvīgi piedalīties iepirkumos, jo nespētu izpildīt saistības, vajadzēja tikt veiktam pirms līguma noslēgšanas ar AB PST, ar kuru abi uzņēmumi apņēmas piedalīties iepirkumos tikai kopīgi, un pirms piedāvājumu iesniegšanas iepirkumos. Lai gan UAB Irdaiva apgalvoja, ka šādi novērtējumi tika veikti, pierādījumus tā neiesniedza. Tāpat UAB Irdaiva pārstāvji, tiekoties ar Lietuvas konkurences uzraugu, nevarēja iesniegt objektīvus argumentus vai pierādījumus, lai pamatotu nepieciešamību iesniegt kopīgus piedāvājumus tieši ar AB PST, ņemot vērā iepirkumu priekšmetu. Šādus pierādījumus un argumentus nevarēja iesniegt arī AB PST.
- 25 AB PST uzsvēra faktu, ka visos iepirkumos, kuros abi uzņēmumi bija iesnieguši kopīgu piedāvājumu, kvalificējās tikai tie trīs dalībnieki, kuri saņēma visaugstāko punktu skaitu kvalifikācijas atlasē, un viens no svarīgākajiem kritērijiem šo punktu piešķiršanai bija citu izpildīto līgumu daudzums. Apvienojoties ar citu tirgus dalībnieku, un tādējādi palielinot šo līgumu daudzumu, AB PST palielināja savu iespēju būt vienam no šiem trijiem kandidātiem, kas tiktu atzīti par viskvalificētākajiem. Arī citi pretendenti šī

iemesla dēļ iesniedza kopīgus piedāvājumus, un konkurence norisinājās starp dažādām pretendentu grupām.

- 26 Lietuvas konkurences uzraugs uzskatīja, ka šie AB PST sniegtie paskaidrojumi neattaisnoja nepieciešamību iesniegt kopīgu piedāvājumu ar UAB Irdaiva, kurš ir viens no spēcīgākajiem un lielākajiem būvniecības uzņēmumiem, atbilst visām obligātajām kvalifikācijas prasībām un var iepirkumos piedalīties neatkarīgi no citiem uzņēmumiem. Lietuvas konkurences uzrauga viedoklī, vienīgais attaisnojums, lai iesniegtu kopīgu piedāvājumu, bija lai spētu piedalīties iepirkumā, kuram konkrētie uzņēmumi citādāk nespētu kvalificēties. Savukārt mērķis palielināt savas iespējas uzvarēt iepirkumā neattaisnoja nepieciešamību ar kādu apvienoties. Arī fakts, ka AB PST nebija spējis kvalificēties vairākos iepirkumos, kuros tas tomēr bija iesniedzis individuālu piedāvājumu, nedeva tam tiesības apvienoties ar konkurentiem nākotnē, ja realitātē tas būtu spējīgs šajā iepirkumā piedalīties individuāli. Visbeidzot, fakts, ka citi pretendenti arī bija iesnieguši kopīgus piedāvājumus nebija izšķirošs, jo šie pretendenti, iespējams, nebūtu citādāk spējuši kvalificēties konkrētajam iepirkumam.

#### **DĀNIJA (2019. gads)<sup>14</sup>**

- 27 2014. gadā Dānijas Autoceļu direkcija izsludināja konkursu par autoceļu marķēšanas pakalpojumu sniegšanu. Konkurss bija sadalīts trīs daļās, un piedāvājumus varēja iesniegt par vienu vai vairākām daļām. Iesniedzot piedāvājumu par visām trim daļām, pretendenti varēja piedāvāt arī atlaidi, kas tiktu piemērota līguma piešķiršanas gadījumā.
- 28 A/S Eurostar un A/S LFK Vejmarkering (tagad A/S GVCO) iesniedza kopīgu piedāvājumu par visām trim daļām, paredzot arī atlaidi līguma piešķiršanas gadījumā. A/S Eurostar un A/S LFK Vejmarkering norādīja, ka iepriekšējās divās Autoceļu direkcijas izsludinātajās iepirkuma procedūrās līgumi bija noslēgti par visām izsludinātajām daļām kopā, un A/S Eurostar un A/S LFK Vejmarkering viedoklī tas nozīmēja, ka, ja uzņēmumi vēlējas reālu iespēju uzvarēt, tiem vajadzēja darīt tāpat. Abi uzņēmumi bija veikuši savu spēju novērtējumu un sapratuši, ka nebūtu spējīgi iesniegt piedāvājumus par visām trim daļām katrs atsevišķi, tāpēc apvienojās konsorciijā. Konsorciijā abas puses vienojās par konkursa daļu sadali savā starpā, kā arī piedāvājuma cenu.
- 29 A/S Eurostar un A/S LFK Vejmarkering piedāvājums, kurš bija vienīgais, kas tika iesniegts par visām trim iepirkuma daļām, uzvarēja. A/S Eurostar un A/S LFK Vejmarkering piedāvātā cena ar atlaidi uzvaras gadījumā pārspēja divu citu pretendentu iesniegtos piedāvājumus, lai gan šie uzņēmumi piedāvāja

---

<sup>14</sup> Skatīt [Supreme Court - Prohibition of anti-competitive agreements \(domstol.dk\)](#); [Accura has represented Eurostar Danmark A/S in the consortium case - Accura](#); [Danish Supreme Court: Road marking consortium was illegal | Kromann Reumert](#); <https://www.researchgate.net/publication/346764680> Joint Tendering in the European Economic Area, 210.-211. lpp.; <http://competitionlawblog.kluwercompetitionlaw.com/2018/08/29/danish-court-quashes-landmark-joint-bidding-decision-legal-economic-context-saves-day/>.

zemākas cenas par katru daļu atsevišķi (t. i., salīdzinājumā ar A/S Eurostar un A/S LFK Vejmarkering piedāvāto cenu par katru daļu bez atlaides).

- 30 Viens no šiem pretendentiem iesniedza sūdzību Dānijas Konkurences un patērētāju aizsardzības iestādē (turpmāk – Dānijas konkurences uzraugs). Dānijas konkurences uzraugs uzskatīja, ka A/S Eurostar un A/S LFK Vejmarkering bija konkurenti, jo būtu varējuši iesniegt individuālus piedāvājumus vismaz vienā iepirkuma daļā, kā arī, piesaistot apakšuzņēmējus vai iegādājoties vairāk iekārtu un nolīgstot vairāk personāla, būtu varējuši iesniegt individuālus piedāvājumus arī par visām trim daļām.
- 31 Dānijas konkurences uzrauga lēmumam piekrita arī Dānijas Konkurences apelācijas tiesa. Savukārt Dānijas Jūras lietu un komerclietu tiesa, kurā Konkurences apelācijas tiesas lēmums tika pārsūdzēts, nepiekrita, ka būtu noticis konkurences tiesību pārkāpums. Šī tiesa uzskatīja, ka puses nevarēja atsevišķi pretendēt uz kopējo līgumu, un tas, ka katra no tām varēja iesniegt individuālu piedāvājumu par vienu no tā daļām, nebija pietiekams iemesls, lai tās uzskatītu par konkurentiem attiecīgajā procedūrā. Tā noteica: *"Tas, ka uzņēmumam, kas vēlas iesniegt piedāvājumu par attiecīgo ceļu marķēšanas pakalpojumu sniegšanu, nav pietiekamas iespējas iesniegt piedāvājumu par visām daļām, bet tikai par atsevišķām daļām, pēc Tiesas domām nevar liegt šādam uzņēmumam iesaistīties konsorciā, lai iesniegtu kopīgu piedāvājumu par visām trim daļām, jo šāds ierobežojums ne vienmēr palielinātu konkurenci"*.
- 32 2019. gadā šo lietu izskatīja arī Dānijas Augstākā tiesa, kura piekrita agrākajiem Dānijas konkurences uzrauga un Konkurences apelācijas tiesas lēmumiem. Tā kā konkursa nosacījumi atļāva iesniegt piedāvājumus par atsevišķām līguma daļām, un A/S Eurostar un A/S LFK Vejmarkering nenoliedza, ka būtu varējušas iesniegt atsevišķus piedāvājumus par vismaz vienu tā daļu, uzņēmumi bija uzskatāmi par konkurentiem konkrētajā iepirkumā. Sadalot iepirkuma daļas savā starpā, tie bija noslēguši aizliegtu vienošanos.

## **NORVĒGIJA (2018. gads)<sup>15</sup>**

- 33 Piecas Norvēģijas elektroenerģijas kompānijas iesniedza kopīgu piedāvājumu līgumam, kurā bija 4-6 vispārīgās vienošanās.
- 34 Iesaistītie uzņēmumi uzskatīja, ka iepirkuma nosacījumi nozīmēja, ka tiem bija jāiesniedz piedāvājums par visu līguma apjomu, ko tie nebūtu varējuši izpildīt individuāli. Norvēģijas konkurences uzrauga vērtējumā iepirkuma nosacījumi paredzēja, ka piedāvājumus varēja iesniegt par katru no vispārīgajām vienošanām atsevišķi.
- 35 Norvēģijas konkurences uzraugs vērtēja, vai, pamatojoties uz iepirkuma nosacījumiem, katrs no iesaistītajiem uzņēmumiem būtu varējis izpildīt līguma nosacījumus individuāli, it sevišķi attiecībā uz nepieciešamo darbinieku skaitu.

<sup>15</sup> Skatīt <https://www.en.kfst.dk/media/t1lmhwkt/20201211-guidelines-on-joint-bidding.pdf> 19., 23. un 25. lpp.

Norvēģijas konkurences uzraugs vērtēja, cik darbinieku bija nepieciešams, lai izpildītu līguma nosacījumus, cik darbinieku katrai kompānijai dotajā brīdī bija vai bija plānoti, un iespēju nolīgt papildu darbiniekus.

- 36 Norvēģijas konkurences uzraugs konstatēja, ka darbinieku "izīrēšana" konkrētu projektu izpildei bija ierasta prakse un ka iepirkuma nosacījumi atļāva uzņēmumam atteikties no konkrētiem uzdevumiem, ja tam trūka kapacitātes. Rezultātā Norvēģijas konkurences uzraugs secināja, ka katram no pieciem iesaistītajiem uzņēmumiem vai nu jau bija nepieciešamā kapacitāte, lai iesniegtu individuālu piedāvājumu, vai arī šo kapacitāti būtu bijis viegli paplašināt.

### **ITĀLIJA (2018. gads)<sup>16</sup>**

- 37 Divi farmācijas uzņēmumi 2017. gadā iesniedza kopīgu piedāvājumu Itālijas nacionālās veselības aprūpes sistēmas organizētajā iepirkumā par ziedotu asiņu savākšanu un no plazmas iegūtu zāļu ražošanu. Šajā iepirkumā īpaši svarīga bija piedāvāto produktu dažādība.
- 38 Itālijas konkurences uzraugs konstatēja, ka, lai gan abi uzņēmumi būtu varējuši iesniegt individuālus piedāvājumus šajā iepirkumā, nelielā produktu daudzuma dēļ, šie individuālie piedāvājumi, visticamāk, nebūtu bijuši pietiekami konkurētspējīgi, lai iepirkumā uzvarētu. Rezultātā Itālijas konkurences uzraugs uzskatīja, ka nebija pietiekami pierādījumi, ka kopīga piedāvājuma iesniegšana ierobežoja konkurenci.

### **NORVĒGIJA (2017. gads)<sup>17</sup>**

- 39 Ski Taxi un Follo Taxi piedāvāja taksometru pakalpojumus Norvēģijas Follo reģionā, izmantojot vieglās automašīnas.
- 40 2001. gadā Ski Taxi un Follo Taxi izveidoja kopīgu sabiedrību, SFD. SFD bija atbildīga par abu uzņēmumu rezervēšanas sistēmu, komunikāciju, rēķinu izrakstīšanu un uzskaiti, kā arī par jauno autovadītāju kursu organizēšanu. Tāpat SFD tika noteikts pienākums iesniegt piedāvājumus iepirkumos. Uzvaras gadījumā līgumu slēgtu SFD, bet līgumu izpildē pakalpojumus nodrošinātu Ski Taxi un Follo Taxi licenču turētāji, kas tiktu piesaistīti kā apakšuzņēmēji.
- 41 Akcionāru vienošanās, ko Ski Taxi un Follo Taxi noslēdza 2007. gada 3. maijā, paredzēja: *„Pušu nostāja attiecībā uz uzņēmumam uzticētajām funkcijām norāda, ka starp tām būs mazāka konkurence tirgū, nekā bija iepriekš. Tas attiecas gan uz cenu noteikšanas politiku iepirkumos, gan uz citiem stratēģiskiem pasākumiem saistībā ar tirgu”*.
- 42 2010. gadā Oslo Universitātes slimnīca izsludināja divas iepirkuma procedūras pacientu transportēšanas pakalpojumiem. Pirmais iepirkums bija dalīts

<sup>16</sup> Skatīt [https://www.researchgate.net/publication/346764680\\_Joint\\_Tendering\\_in\\_the\\_European\\_Economic\\_Area](https://www.researchgate.net/publication/346764680_Joint_Tendering_in_the_European_Economic_Area), 211.-212. lpp.; <https://www.learlab.com/insights/competition-and-cooperation-how-to-evaluate-joint-bidding/>

<sup>17</sup> EBTA tiesas lēmums (2016. gads): <https://eftacourt.int/cases/e-03-16/>. Norvēģijas Augstākās tiesas lēmums: (2017. gads) <https://www.domstol.no/globalassets/upload/hret/decisions-in-english-translation/hr-2017-1229-a-tender-cooperation-.pdf>.



- deviņās daļās (pakalpojumu nodrošināšana deviņās teritorijās). Šajā iepirkumā piedāvājumu iesniedza arī SFD, savā piedāvājumā norādot, ka piedāvājums tiek iesniegts Ski Taxi un Follo Taxi vārdā. Oslo Universitātes slimnīcai nācās šo iepirkumu divās daļās pārtraukt, jo SFD bija vienīgais pretendents, kurš šajās daļās bija iesniedzis savu piedāvājumu.
- 43 Oslo Universitātes slimnīcai nācās izsludināt otro iepirkumu, tādēļ ka iepirkums divās daļās beidzās bez rezultāta. Šajā iepirkumā šīs divas daļas tika sadalītas vēl sīkāk – iepirkums tika izsludināts piecās daļās. Iepirkumā par visām piecām daļām savu piedāvājumu atkārtoti iesniedza SFD, norādot, ka to iesniedz Ski Taxi un Follo Taxi vārdā, kā arī vēl divi pretendenti. Zemāko cenu visās piecās daļās iesniedza viens no pārējiem diviem pretendentiem, bet līgumu Oslo Universitātes slimnīca noslēdza ar visiem trim pretendentiem, SFD piešķirot otro prioritāti.
- 44 Pēc pirmā iepirkuma pārtraukšanas un pirms otrā iepirkuma izsludināšanas Oslo Universitātes slimnīca nosūtīja vēstuli pašvaldības iestādei, kura atbildēja par taksometru licencēm, un Norvēģijas konkurences uzraugam, kurā tā puda neapmierinātību par konkurences trūkumu Follo reģionā. Slimnīca īpaši uzsvēra, ka „*kā viens no lielākajiem taksometru pakalpojumu pircējiem mēs piedzīvojam, ka pasažieru pārvadājumu tirgū Follo reģionā trūkst konkurences un iepirkumā tiek iesniegta nesamērīgi augsta cena par vienu kilometru*”.
- 45 Pamatojoties uz šo vēstuli, Norvēģijas konkurences uzraugs uzsāka iepirkuma izmeklēšanu. Norvēģijas konkurences uzraugs konstatēja, ka Ski Taxi un Follo Taxi būtu varējuši abos iepirkumos iesniegt atsevišķus piedāvājumus. Ski Taxi un Follo Taxi tādēļ bija konkurenti, un kopīgu piedāvājumu iesniegšana, izmantojot SFD, bija uzskatāma par sadarbību abu uzņēmumu starpā, kuras mērķis bija konkurences ierobežošana.
- 46 Ski Taxi un Follo Taxi konkurences uzrauga lēmumu pārsūdzēja Follo reģionālajā tiesā, kura lēmumu atcēla, uzskatīdama, ka Ski Taxi un Follo Taxi nebija konkurenti pirmajā iepirkumā un tikai daļēji konkurenti otrajā iepirkumā.<sup>18</sup> Norvēģijas konkurences uzraugam tāpēc būtu bijis jāanalizē sadarbības sekas uz konkurenci, kuras šajā gadījumā bija minimālas.
- 47 Norvēģijas apelācijas tiesa nepiekrita reģionālās tiesas lēmumam, nolemjot, ka Ski Taxi un Follo Taxi bija konkurenti abos iepirkumos, un tas, ka SFD iesniedza kopīgus šo uzņēmumu piedāvājumus, radīja konkurences mērķtiecīgu ierobežojumu.
- 48 Šis lēmums tika pārsūdzēts Norvēģijas Augstākajā tiesā, kas saistībā ar šo lietu lūdza sniegt nolēmumu arī EBTA tiesai. Centrālais jautājums, ko EBTA tiesai tika lūgts apsvērt, bija, vai kopīgu piedāvājumu iesniegšana iepirkumos ir konkurences ierobežošana mērķa dēļ, vai arī ir nepieciešams analizēt konkrētās situācijas sekas. EBTA tiesa uzskatīja, ka, iesniedzot kopīgu piedāvājumu, Ski Taxi un Follo Taxi vienojās par pasūtītājam piedāvāto cenu,

<sup>18</sup> Ne EBTA tiesas lēmumā, ne Norvēģijas Augstākās tiesas lēmumā nav paskaidrots kāpēc. No lietas atspoguļojuma presē secināms, ka, iespējams, reģionālās tiesas lēmuma pamatā bija fakts, ka Ski Taxi un Follo Taxi nebūtu varējuši izpildīt visu līguma apjomu (visi pieci reģioni) individuāli, limitētas kapacitātes dēļ. Taču, kā paskaidrots augstāk, Ski Taxi un Follo Taxi būtu varējuši iesniegt piedāvājumus par atsevišķām šī līguma daļām.

un tādējādi mērķtiecīgi ierobežoja konkurenci. Kā minēts iepriekš, Ski Taxi un Follo Taxi savā 2007. gadā noslēgtajā vienošanās noteica, ka „*Pušu nostāja attiecībā uz uzņēmumam uzticētajām funkcijām norāda, ka starp tām būs mazāka konkurence tirgū, nekā bija iepriekš. Tas attiecas gan uz cenu noteikšanas politiku iepirkumos, gan uz citiem stratēģiskiem pasākumiem saistībā ar tirgu*”. No šī citāta ir skaidri redzams, ka abi uzņēmumi bija vienojušies par konkurences izskaušanu savā starpā.

- 49 Norvēģijas augstākās tiesas spriedumā tika uzsvērts arī, ka bez sadarbības Ski Taxi un Follo Taxi nevarētu zināt, vai otra puse iesniegs savu piedāvājumu iepirkumu procedūrās. Vienošanās, kas tika noslēgta abu uzņēmumu starpā, novērsa šo nenoteiktību un tādējādi mazināja konkurenci. Arī fakts, ka sadarbība netika slēpta, nemainīja tās konkurences ierobežojošo raksturu.

### **ITĀLIJA (2016. gads)<sup>19</sup>**

- 50 Pieci Itālijas uzņēmumi, kuri nodarbojās ar pārstrādes atkritumu savākšanu un kuru kopējā tirgus daļa pārsniedza 50%, vairāku gadu garumā iesniedza kopīgus piedāvājumus iepirkumos. Uzvarētie līgumi vēlāk tika sadalīti šo uzņēmumu starpā. Kā iemeslu kopīgu piedāvājumu iesniegšanai šie uzņēmumi minēja risku (piemēram, līguma pagarināšana, pasūtītāja bankrotēšana, atkritumu kvalitāte) sadali.
- 51 Itālijas konkurences uzraugs uzskatīja, ka uzņēmumu rīcība beidzās ar tirgus sadali un savstarpējās konkurences likvidēšanu. Šādu nopietnu konkurences pārkāpumu nevarēja attaisnot ar risku sadali, kas ir normāla uzņēmējdarbības sastāvdaļa.

### **ZVIEDRIJA (2014. gads)<sup>20</sup>**

- 52 Däckia AB un Euromaster AB<sup>21</sup> bija Zviedrijas riepu remontdarbnieku apvienības, Däckföreningen ekonomisk förening (SDF), biedri. SDF tika izveidots ar mērķi iesniegt piedāvājumus Zviedrijas Ieslodzījuma vietu pārvaldes riepu un riepu servisa iepirkumos. Šie iepirkumi ietvēra riepu un riepu servisa iepirkumus visai valsts nozarei, un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas gadījumā, preču piegāde un pakalpojumu sniegšana būtu jānodrošina ne tikai Ieslodzījuma vietu pārvaldēm, bet arī citām valsts aģentūrām. Apvienības dalībnieki uzskatīja, ka tie nebija spējīgi iesniegt piedāvājumus šajos iepirkumos atsevišķi un tādēļ nodibināja SDF. SDF statūti gan neierobežoja SDF iesniegt piedāvājumus tikai Zviedrijas Ieslodzījumu

<sup>19</sup> Skatīt <https://www.en.kfst.dk/media/t1lmhwkt/20201211-guidelines-on-joint-bidding.pdf>, 14. un 30. lpp.

<sup>20</sup> Skatīt <https://www.en.kfst.dk/media/t1lmhwkt/20201211-guidelines-on-joint-bidding.pdf> 13., 24. un 30. lpp., kā arī [https://www.antimon.gov.sk/data/files/542\\_magnusson\\_presentation-dackia-euromaster.pdf](https://www.antimon.gov.sk/data/files/542_magnusson_presentation-dackia-euromaster.pdf) un <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=6530c5d0-e360-4d4d-b6c8-e0d2a43e9f7e>. Lēmumi zviedru valodā pieejami <https://www.konkurrensverket.se/konkurrens/tillsyn-arenden-och-beslut/arendelista/dackia-euromaster/>.

<sup>21</sup> Minētajos pārkāpumos bija iesaistīti arī citi SDF biedri, bet ekonomisku apsvērumu dēļ, Zviedrijas konkurences uzraugs nolēma izmeklēšanu fokusēt uz šiem diviem uzņēmumiem.

- vietu pārvaldes iepirkumos, un praksē tā iesniedza piedāvājumus arī citu organizāciju, t. sk. skaitā pašvaldību, rīkotajos iepirkumos.
- 53 Zviedrijas konkurences uzraugs ierosināja lietu par SDF dalību divās iepirkuma procedūrās, ko 2005. gadā bija izsludinājuši pašvaldību apvienība Gästrike Inkop un Zviedrijas Valsts policijas pārvalde.
- 54 Gästrike Inkop iepirkums bija par transportlīdzekļu riepu piegādi un saistītu pakalpojumu (piemēram, riepu nomaiņu, remontu, pārvietošanu un sezonas uzglabāšanu) sniegšanu. Piedāvājumus varēja iesniegt par visu vai daļu iepirkuma priekšmeta. Iepirkuma priekšmetā netika prasīts, lai pretendents būtu remontdarbnīcas visās pašvaldībās, kā arī tika norādīts, ka piedāvājumus var iesniegt par katru pašvaldību atsevišķi un ka atsevišķi par katru pašvaldību arī tiks parakstīti līgumi. No desmit iepirkuma aptvertajām pašvaldībām SDF iesniedza savu piedāvājumu uz septiņām, norādot, ka pārējās trīs pašvaldībās tās biedriem nav remontdarbnīcu. Divām pašvaldībām SDF piedāvāja Däckia AB remontdarbnīcas, bet attiecībā uz vienu pašvaldību tika norādītas gan Däckia AB, gan Euromaster AB remontdarbnīcas. Gästrike Inkop noslēdza līgumu ar SDF un pieciem mazākiem pretendentiem. No šiem pieciem mazākajiem pretendentiem divi bija iesnieguši piedāvājumus attiecībā tikai uz vienu pašvaldību katrs, kas norāda uz to, ka bija pietiekami, ja pretendents reģionā bija viena remontdarbnīca, lai tas varētu iesniegt piedāvājumu iepirkuma procedūrā. Viens pretendents iesniedza piedāvājumu par trim pašvaldībām, kurās tam nemaz neatradās remontdarbnīcas, bet tādas bija netālu no attiecīgās pašvaldības robežas, un arī šim pretendents tika piešķirtas līguma slēgšanas tiesības. Zviedrijas konkurences uzrauga ieskatā, tas nozīmēja, ka arī Däckia AB un Euromaster AB būtu varējuši iesniegt individuālus piedāvājumus šajā iepirkumā, nesadarbojoties ar SDF. Kopīga piedāvājuma iesniegšana tādēļ bija vienošanās par cenu un līguma priekšmeta sadalīšanu starp faktiskiem konkurentiem jeb mērķtiecīga konkurences ierobežošana.
- 55 Zviedrijas Valsts policijas pārvaldes iepirkums bija par riepu piegādi visām policijas iestādēm Zviedrijā, kā arī Drošības policijai, Nacionālajai kriminālizmeklēšanas iestādei, Zviedrijas Nacionālajai kriminālistikas laboratorijai un Muitas pārvaldei. Valsts policijas pārvalde nolēma slēgt līgumu ar SDF un vēl trīs uzņēmumiem. Gan Däckia AB, gan Euromaster AB norādīja, ka tiem nebija iespējas iesniegt individuālu piedāvājumu, taču iemesls šādam Däckia AB un Euromaster AB uzskatam bija tas, ka, viņuprāt, iepirkums ietvēra ne tikai riepu piegādi, bet arī papildu pakalpojumu sniegšanu. Lietas izpēti laikā noskaidrojās, ka tā tomēr nebija – prasība bija tikai norādīt remontdarbnīcas, kurās riepas būs iespējams saņemt.

## **DĀNIJA (2014. gads)<sup>22</sup>**

<sup>22</sup> Skatīt <https://www.en.kfst.dk/media/t1lmhwkt/20201211-guidelines-on-joint-bidding.pdf>, 22. un 43. lpp; <https://www.en.kfst.dk/nyheder/kfst/english/decisions/20140430-association-of-undertakings-has-coordinated-tenders-illegally/>

- 56 Skive og Omegns Vognmandsforening transportlīdzekļu asociācija iesniedza kopīgu piedāvājumu tās biedru vārdā par ceļu attīrīšanas un apkaisīšanas pakalpojumu sniegšanu Skive Kommune pašvaldībā. Asociācija uzvarēja deviņos no vienpadsmit maršrutiem, kas tālāk tika sadalīti starp desmit tās biedriem (vidēji divi transportlīdzekļi uz maršrutu).
- 57 Dānijas konkurences uzraugs konstatēja, ka asociācijas biedri būtu varējuši piedalīties iepirkumā arī individuāli, jo iepirkuma nosacījumi atļāva iesniegt piedāvājumus par atsevišķiem maršrutiem. Kopīga piedāvājuma iesniegšana caur Skive og Omegns Vognmandsforening tādēļ ierobežoja konkurenci.
- 58 Iesaistītie uzņēmumi uzskatīja, ka sadarbība veicināja efektivitāti, jo ļāva efektīvāk izmantot transportlīdzekļu vadītāju atļauto braukšanas laiku, taču Dānijas konkurences uzraugs tam nepiekrīta, pamatojoties uz to, ka līguma nosacījumi pieprasīja, ka pakalpojums ir jāsniedz tādā pašā veidā, kā ja būtu noslēgts atsevišķs līgums par konkrēto maršrutu.

### **DĀNIJA (2003. gads)<sup>23</sup>**

- 59 Divi dāņu ēdināšanas uzņēmumi vienojās iesniegt kopīgus piedāvājumus iepirkumos, kuros pasūtītājs pieprasīja valsts mēroga pārklājumu. Viens uzņēmums sniegtu pakalpojumus uz austrumiem, otrs uz rietumiem no Lielā Belta jūras šauruma. Vienošanās mērķis bija ļaut šiem uzņēmumiem piedalīties iepirkumos par līgumiem ar valsts mēroga pasūtītājiem.
- 60 Dānijas konkurences uzraugs uzskatīja, ka šī vienošanās ierobežoja konkurenci, jo uzņēmumi nebija pierādījuši, ka investīciju u. c. izmaksas bija tik augstas, ka vienīgais veids, kā piedalīties šajos iepirkumos, bija iesniedzot kopīgus piedāvājumus.
- 61 Tomēr Dānijas konkurences uzraugs šo vienošanos atļāva, jo uzskatīja, ka tirgus apstākļi nozīmēja, ka tikai pāris tirgus dalībnieki bija spējīgi piedalīties šāda mēroga iepirkumos. Apvienojoties iesaistītie uzņēmumi paplašināja pasūtītāju izvēli.

### **ZVIEDRIJA (1997. gads)<sup>24</sup>**

- 62 Uzņēmumu konsorcijs lūdza atļauju Zviedrijas konkurences uzraugam iesniegt kopīgu piedāvājumu iepirkumā par cementa piegādi tilta būvniecībai. Zviedrijas konkurences uzraugs uzskatīja, ka katrs no uzņēmumiem bija spējīgs iesniegt individuālu piedāvājumu, un tādēļ lūgumu noraidīja. Lai gan Zviedrijas konkurences uzraugs uzskatīja, ka uzņēmumu resursu apvienošana varētu samazināt to izmaksas un tādējādi piedāvāto cenu, uzņēmumu lielās tirgus daļas (80-100%) un fakts, ka ārzemju uzņēmumiem būtu grūti ienākt

<sup>23</sup> Skatīt <https://www.en.kfst.dk/media/t1lmhwkt/20201211-guidelines-on-joint-bidding.pdf>, 46. lpp; <https://www.en.kfst.dk/nyheder/kfst/english/decisions/20031126-cooperationagreement-between-ove-juel-catering-as-and-th-schulz-as/>

<sup>24</sup> Skatīt <https://www.en.kfst.dk/media/t1lmhwkt/20201211-guidelines-on-joint-bidding.pdf>, 27. un 48. lpp.

šajā tirgū, nozīmēja, ka tiktu likvidēta konkurence ievērojamā konkrētā tirgus daļā. Vienošanās tādēļ neizpildīja nosacījumus izņēmumam.